MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 3) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 3)

Adı - Soyadı: ..... **Sınıfı / Şubesi:** 6 / ..... **Okul No:** .....
Aldığı Not: .....

ANT HOCAM

SINAV SORULARI

Soru 1 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.1)

Bireyler hayatları boyunca aile, okul, arkadaş çevresi ve iş hayatı gibi bir çok farklı grup içinde yer alırlar. Zaman geçtikçe bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimiyle birlikte üstlendiği roller ve bu rollere bağlı sorumluluklar da değişir.

Buna göre, bir kişinin "öğrenci" rolünden mezun olup bir işe girerek "meslek sahibi" rolüne geçmesi durumunda günlük yaşamındaki sorumluluklarında meydana gelebilecek iki değişikliği açıklayınız.

Cevap:

1. .....
   .....
   2
)
.....
.

ANT HOCAM

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.1)

Aynı anda birden fazla gruba dahil olan bir birey, farklı gruplarda eş zamanlı olarak farklı roller üstlenebilir. Örneğin 6. sınıf öğrencisi olan Ali; evde evlat ve ağabey, okulda öğrenci ve satranç kulübü başkanı, mahallede ise arkadaş rolündedir.

Ali'nin üstlendiği bu rollerin gerektirdiği sorumlulukların birbiriyle çelişmemesi ve başarılı olabilmesi için günlük hayatında dikkat etmesi gereken iki önemli tutumu (zaman yönetimi, planlı olma vb.) yazınız.

Cevap:

1. .....
   .....

.

2)

.....

.

ANT HOCAM

Soru 3 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.2)

Milletleri bir arada tutan ve ortak bir gelecek inşa etmelerini sağlayan en temel unsurlar; ortak dil, ortak tarih ve kültürel miras ögeleridir.

Türkçemizin doğru ve güzel kullanılmasının ile ortak millî tarihimizin yeni nesillere öğretilmesinin toplumdaki birlik, beraberlik ve aidiyet duygusuna katkısını açıklayınız.

Cevap:

.....

.

.....

.

ANT HOCAM

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.1.3)

Toplumsal yaşamda karşılaşılan en büyük problemlerden biri de farklı din, mezhep, etnik köken veya fiziksel özelliklere sahip insanlara karşı geliştirilen "ön yargılar" ve "ayrımcı tutumlar"dır.

Bireyler arasındaki ön yargıları kırmak, empatiyi geliştirmek ve toplumsal barışı güçlendirmek amacıyla yerel yönetimler veya sivil toplum kuruluşları tarafından uygulanabilecek bir proje veya çözüm önerisi yazınız.

Cevap:
.....
.
.....
.

ANT HOCAM

Soru 5 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.2.1)

Yeryüzündeki büyük kara parçalarına "kıta", kıtalar arasındaki devasa su kütlelerine ise "okyanus" adı verilir.

a) Dünyada yer alan 7 kıtanın isimlerini yazınız.
b) Dünyadaki 3 büyük okyanusun adını yazınız.

Cevap:
a) **Kıtalar:**
.....
b) **Okyanuslar:**
.....

ANT HOCAM

Soru 6 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.6.2.1)

Türkiye; Asya ile Avrupa kıtaları arasında bir köprü görevi görmekte, Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan İstanbul ile Çanakkale boğazlarını kontrol etmekte ve zengin petrol/doğal gaz rezervlerine sahip Orta Doğu ile sanayileşmiş Avrupa arasında enerji koridoru oluşturmaktadır.

Buna göre, Türkiye'nin sahip olduğu bu jeopolitik ve coğrafi konum özelliklerinin ülkemizin uluslararası alandaki ekonomik ve stratejik önemine etkisini iki madde halinde açıklayınız.

Cevap:

1. .....
   .....

.
2)
.....
.

ANT HOCAM

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Sınav Konu Dağılım ve Puan Tablosu

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Soru Konusu / Teması	Puan
Soru 1	SB.6.1.1	Rollerin ve Sorumlulukların Zaman İçindeki Değişimi	15
Soru 2	SB.6.1.2	Eş Zamanlı Roller ve Sorumluluk Dengesi / Planlama	15
Soru 3	SB.6.1.3	Kültürel Bağlar, Dil ve Tarih Birliğinin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi	15
Soru 4	SB.6.1.4	Toplumsal Ön Yargı ve Ayrımcılıkla Mücadele Çözüm Önerileri	15
Soru 5	SB.6.2.1	Kıtalar ve Okyanusların Konum Özellikleri	20
Soru 6	SB.6.2.1	Türkiye'nin Jeopolitik ve Coğrafi Konumunun Etkileri	20
TOPLAM		**6 Soru (Senaryo 3)**	**100**

Model Cevaplar ve Puanlama Kriterleri

Soru 1 Dereceli Puanlama Rubriği (15 Puan)

- **Model Cevap:**
    a. Ders çalışmak, sınavlara girmek ve ödev yapmak yerine iş hayatında mesleki görevlerini yerine getirmek ve iş yerinin kurallarına uymak.
    b. Ailesinden harçlık alan bir birey olmaktan çıkıp kendi gelirini kazanmak, bütçe yönetimi yapmak ve vergi/fatura gibi maddi sorumlulukları üstlenmek.
- **Puanlama:**
    - **15 Puan (Tam):** "Öğrenci" rolünden "meslek sahibi" rolüne geçişteki sorumluluk değişimini net, doğru ve iki farklı geçerli örnekle (maddi, zamansal, hukuki veya görevsel) açıklayan cevaplar.
    - **8-10 Puan (Kısmi):** Değişimi tek bir geçerli madde ile açıklayan veya örnek veren cevaplar.
    - **0 Puan:** Yanlış, ilgisiz veya boş bırakılan cevaplar.

Soru 2 Dereceli Puanlama Rubriği (15 Puan)

- **Model Cevap:**
    a. **Zaman Yönetimi ve Planlı Olma:** Günlük/haftalık plan yaparak ders çalışma, kulüp faaliyetleri ve aileye vakit ayırma zamanlarını çakışmayacak şekilde düzenlemek.
    b. **Önceliklendirme ve Sorumluluk Bilinci:** Hangi rolün hangi durumda öncelikli olduğunu belirlemek (örneğin sınav haftasında kulüp çalışmalarına ara verip derslere odaklanmak) ve rolünün gerektirdiği etik/disiplin kurallarına uymak.
- **Puanlama:**
    - **15 Puan (Tam):** Çoklu rollerde sorumluluk çakışmasını önleyecek iki mantıklı tutum/yöntemi (planlama, önceliklendirme, zaman yönetimi vb.) açıkça yazan cevaplar.
    - **8 Puan (Kısmi):** Yalnızca tek bir tutum veya yüzeysel/genel bir öneri yazan cevaplar.
    - **0 Puan:** Geçersiz veya boş cevaplar.

Soru 3 Dereceli Puanlama Rubriği (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  Ortak bir dile sahip olmak bireyler arasındaki iletişimi güçlendirir, duygu ve düşünce birliği sağlar. Tarih bilinci ise geçmişte yaşanan ortak sevinç ve üzüntüleri (zaferler, bağımsızlık mücadeleleri) hatırda tutarak bireylerde "biz" duygusunu ve millî aidiyeti pekiştirir. Bu durum toplumsal dayanışmayı artırır ve milleti dış tehditlere karşı bir arada tutar.

- **Puanlama:**
    - **15 Puan (Tam):** Dil ve tarih birliğinin toplumsal bütünleşmeye, aidiyet duygusuna ve milli birliğe katkısını doğru mantıksal gerekçelerle açıklayan cevaplar.
    - **7-10 Puan (Kısmi):** Dil veya tarihten yalnızca birine değinen ya da katkıyı çok yüzeysel ifade eden cevaplar.
    - **0 Puan:** İlgisiz veya boş cevaplar.

Soru 4 Dereceli Puanlama Rubriği (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  "Kültürlerarası Kardeşlik ve Empati Atölyeleri" veya "Farklılıklarımızla Güçlüyüz" projesi geliştirilebilir. Bu proje kapsamında farklı kültür ve arka plandan gelen insanların bir araya gelerek ortak sanat, spor ve yemek etkinlikleri yapması, birbirlerinin yaşam öykülerini dinlemeleri ve ortak toplumsal alanlarda birlikte gönüllü çalışmalarda bulunmaları sağlanabilir.
- **Puanlama:**
    - **15 Puan (Tam):** Ön yargıları ve ayrımcılığı azaltmaya yönelik uygulanabilir, özgün ve empatiyi/toplumsal teması artırıcı bir proje veya çözüm önerisi sunan cevaplar.
    - **7-10 Puan (Kısmi):** Yüzeysel (örneğin sadece "insanlar eğitilmelidir" veya "saygılı olunmalıdır" şeklinde genel) çözümler sunan cevaplar.
    - **0 Puan:** Amaca hizmet etmeyen veya boş cevaplar.

Soru 5 Dereceli Puanlama Rubriği (20 Puan)

- **Model Cevap:**
  a) **Kıtalar (14 Puan - Her biri 2 puan):** Asya, Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avustralya (Okyanusya), Antarktika.
  b) **Okyanuslar (6 Puan - Her biri 2 puan):** Büyük Okyanus (Pasifik), Atlas Okyanusu (Atlantik), Hint Okyanusu.
- **Puanlama:**
    - **20 Puan (Tam):** Tüm kıtaları (7 adet) ve tüm büyük okyanusları (3 adet) eksiksiz ve doğru yazan cevaplar.
    - **Eksik Puan:** Her doğru bilinen kıta için +2 puan, her doğru bilinen okyanus için +2 puan verilir.
    - **0 Puan:** Yanlış veya boş cevaplar.

Soru 6 Dereceli Puanlama Rubriği (20 Puan)

- **Model Cevap:**

a. **Stratejik ve Güvenlik Etkisi:** Boğazların kontrolü ve Asya-Avrupa arasındaki geçiş noktasında yer alması sayesinde Türkiye, bölgesel ve küresel siyasette söz sahibi, diplomasi ve uluslararası güvenlikte vazgeçilmez bir aktör konumundadır.
b. **Ekonomik ve Enerji Etkisi:** Doğu ile Batı arasında enerji boru hatları (TANAP vb.), uluslararası ticaret yolları ve lojistik merkez işlevi görerek transit geçiş gelirleri ve büyük ekonomik avantaj elde eder.

- **Puanlama:**
  - **20 Puan (Tam):** Jeopolitik konumun hem stratejik/siyasi hem de ekonomik etkisini net iki madde halinde doğru açıklayan cevaplar.
  - **10 Puan (Kısmi):** Etkilerden yalnızca birini yazan veya açıklamadan sadece madde başlığı atan cevaplar.
  - **0 Puan:** İlgisiz veya boş cevaplar.